

PREČO SA VRANOV NEROZVÍJA TAK AKO INÉ MESTÁ?

L. KRIVDA

Čoraz viac obyvateľov Vranova je sklamaných z toho, akým smerom sa mesto uberá. Prečo sa Vranovu vyhýbajú investori, prečo mesto nerieši základné požiadavky obyvateľov na plnohodnotný život, prečo mladí vyštudovaní ľudia utekajú z Vranova preč, prečo je tu stále veľmi vysoká nezamestnanosť, prečo sa financie vyplácajú rôznym cudzím firmám, ale na rozvojové programy mesta peniaze chýbajú, prečo mesto prichádza o vysoké sumy kvôli zlým projektom, prečo mesto začína stavať megalomanské objekty, ktoré nie je schopné dokončiť a nakoniec ich za drahé peniaze búra... Je príliš veľa otáznikov, na ktoré vedenie mesta nereaguje operatívne. Nuž, pozrime sa kritickým pohľadom na doterajšie najväčšie prešľapy vedenia mesta. Nie preto, aby sme bezhlavo kritizovali, ale preto, aby sa vedenie mesta poučilo z doterajších chýb.

Skutočnosť je taká, že mesto Vranov sa dostalo do vážnych finančných problémov. A to nielen kvôli pretrvávajúcej finančnej kríze, ale aj z dôvodu viacerých nesprávnych rozhodnutí mestských orgánov. Ak sa vrátíme do nedávnej minulosti, v čerstvej pamäti máme nedobré skúsenosti, keď poslanci Mestského zastupiteľstva vyhrali z Vranova investora, ktorí chceli kúpiť rozpadajúci sa skelet nedostavanej krytej plavárne za Centrom voľného času a za 600 miliónov korún postaviť komplex rehabilitačného strediska s bazénom a parkovacími miestami. Investor nakoniec do Vranova neprišiel a mesto muselo vynaložiť milióny korún na zbúranie skeletu krytej plavárne. Poslanec J. Š. z klubu HZDS vtedy tvrdil: *Počkajme desať rokov a tento pozemok bude mať cenu miliardy korún.* Prešlo desať rokov a mestský pozemok je stále nevyužitý a nikto ho nechce ani za zlomok ceny. Pred časom sa síce objavil košický investor, ktorý chcel pozemok po krytej plavárni kúpiť za 25 miliónov korún a postaviť polyfunkčný objekt, ale kvôli ďalším výhradám ani tento zámer nakoniec nebol zrealizovaný. Vynaložené finančné prostriedky na stavbu skeletu a jeho zbúranie sa mestu ani štátu nikdy nevrátia. Spomínaných 25 miliónov malo byť použitých na pokračovanie ďalšej kontroverznej stavby, zimného štadióna za futbalovým ihriskom. Stavbári za približne 2 milióny eur vybudovali kompletnú infraštruktúru (*vodovod, kanalizáciu, plynové a elektrické prípojky a pod.*), postavili konštrukciu, opláštili ju, vykonali niektoré ďalšie práce v interiéri, ale zdroj financií vyschol a na dokončenie stavby niet peňazí, preto boli stavebné

práce pozastavené. Keďže pod zimným štadiónom bola dodatočne zistená vysoká hladina spodnej vody, ktorá môže spôsobiť narušenie betónu pod ľadovou plochou, osud aj tejto megalomanskej stavby je neistý a hrozí, že bude nasledovať krytú plaváreň. Treba povedať, že pre mesto je to príliš drahý objekt nielen v súvislosti s financovaním jeho výstavby, ale aj na jeho prevádzku. Otázkou totiž je, či mesto bude mať dostatok peňazí na drahú prevádzku zimného štadióna. Je zimný štadión v takejto podobe pre Vranov skutočne nevyhnutný? Neuspokojili by sa Vranovčania s menším, nenáročnejším, ale polyfunkčným objektom? O tom mali predstavitelia mesta uvažovať predtým, než zimný štadión začali stavať, aby neskončil ako krytá plaváreň či horúcovodný napájač z Bukózy, ktorý bol krátko pred dokončením tiež zlikvidovaný.

Mesto Vranov nie je dobrým hospodárom. Svedčí o tom Mestský bytový podnik ako jeho organizácia, ktorý viacerým firmám aj obyvateľom mesta nepreplatil faktúry za tovar a služby a nevrátil preplatky za nájom a služby spojené s bývaním za rok 2010. Neschopnosť dobre hospodáriť vyústila do likvidácie MsBP a neuhradenia týchto záväzkov voči veriteľom. Mesto dnes zakladá novú organizáciu a opäť bude podnikat. Nevyrobí aj táto nová organizácia finančnú sekeru?

O Vranove sa hovorí, že ak sa v tomto meste zrealizuje nejaká investícia, už je problémová, nedomyšlená a bude sa musieť prerábať. Ako cestná spojinka z Lúčnej na obchvat, z ktorej nie je možné odbočiť doľava. Autori tohto projektu pozabudli, že hlavná cestná komunikácia z Košíc čoskoro povedie zo Sačurova smerom na nadjazd pred bývalým Pórobetónom. Je absurdné, aby sa motoristi z Lúčnej nemohli dostať na túto cestu prvej triedy cez obchvat len preto, že tam chýba jeden obočovací pruh. Ďalšou nedomyšlenou investíciou je svetelná križovatka pred Tescom. Tiež sa uvažuje o jej prerobení na okružnú križovatku, pravdepodobne aj s podjazdom pod železničné priecestie, ktoré bolo v územnom pláne ešte v osemdesiatych rokoch.

Pretrvávajúcim problémom vo Vranove je nevhodné rozmiestnenie základných škôl. Kým na Juhu a Lúčnej sú tri plnoorganizované základné školy, na Okulke a Sídlisku 1. mája, kde je početná populácia, nie je žiadna základná škola. Mesto nebolo schopné zrealizovať zámenu gymnázia so ZŠ Lúčna, s ktorou sa v koncepcii školstva pri výstavbe objektu na

Lúčnej počítalo (*pri riešení komplexnej bytovej výstavby tam bolo možné v rámci občianskej vybavenosti postaviť len základnú, nie strednú školu*). Dôsledkom je dopravný chaos v meste, keď deti z Okulky či Sídliska 1. mája každý deň cestujú do školy cez celé mesto na Lúčnu alebo na Bernolákovu ulicu.

Vranovčania veľa rokov túžili po pešej zóne, ale ešte dlho sa jej nedočkajú. Sen o pešej zóne zabetónovala rekonštrukcia centra Vranova za vyše 100 miliónov korún, ktorá problém dopravy vôbec nevyriešila, ale ho ešte viac skomplikovala. Vranovskou dopravnou raritou je skutočnosť, že v 220-metrovom úseku cesty naprieč centrom mesta je vyznačených 8 priechodov pre chodcov. Namiesto oázy pokoja v centre Vranova pribudla za drahé peniaze frekventovaná betónová džungľa.

Mesto nie je schopné vyriešiť problém dopravy na prízjazdových komunikáciách, ale ani v samotnom centre. Premiestnením parkoviska za obvodný úrad sa výrazne zaťažila križovatka pred Jednotou. Frekvencia motorových vozidiel sa na nej ešte viac zvýši, ak sa zrealizuje zámer vybudovať za obvodným úradom parkovací dom. Táto križovatka by mala byť bezpečná. Je preto nepochopiteľné, prečo mesto nerespektovalo požiadavku posunúť okružnú križovatku aspoň o jeden a pol metra k VÚB, aby vedľa Jednoty smerom na Sídlisko 1. mája mohol byť vybudovaný chodník. Po schodoch vedľa Jednoty sa totiž mamky s deťmi kočíkmi nemôžu dostať, a ak chci ísť smerom na sídlisko, na mestský úrad alebo na ďalšie inštitúcie v tejto časti mesta či na autobusovú zastávku alebo k mliečnemu automatu, musia s kočíkom dvakrát vstúpiť na vozovku. Sú to na prvý pohľad malichernosti, ale práve takéto nedostatky strpčujú obyvateľom Vranova život. Čas ukáže, čo z tejto investície v centre Vranova sa bude musieť zbúrať, prerobiť, čo bude vážnou prekážkou pri budúcich rozvojových zámeroch.

Avšak aj tu mesto narazí na problémy. V samotnom centre na námestí boli pred rokom predané dva pozemky, na ktorých sú postavené šikmé (*padajúce*) budy. Keďže je to už súkromný majetok, mesto naň v budúcnosti nebude môcť siahnuť. Rovnako nemôže využiť svahovitý pozemok za obradnou sieňou, ktorý mesto z nepochopiteľných dôvodov dalo do nájmu bratislavskej firme za symbolické jedno euro na obdobie 30 rokov! Ide o zjavne nevhodné zmluvy, za ktoré by mal niekto niesť zodpovednosť. Takýchto nevhodných zmlúv má mesto viac.

Z hľadiska perspektívneho urbanistického rozvoja Vranova je nevhodné umiestnenie priemyselného parku v časti FeroVo. Vranov nemá prirodzený priestor na ďalšiu výstavbu na východnej, severnej či západnej strane, kde je kopcovitý terén, resp. záplavová oblasť. V nasledujúcich desaťročiach sa Vranov môže urbanisticky rozvíjať len južným smerom, teda v priestore FeroVo, kde je dostatok miesta na individuálnu bytovú výstavbu, občiansku vybavenosť a ďalšie iniciatívy. Lenže najlukratívnejšiu časť zaberá práve priemyselný park. Ak sa pozrieme na mapu alebo na satelitnú snímku cez Google Earth, Vranov od Dilhej ulice po Čemerné má tvar písmena V. A v jeho centre sa nachádza priemyselný park! Raz nám to budú naše pravničkatá vyčítať, ako nerozumne sme s týmto priestorom naložili. Priemyselné podniky sa budujú na okrajoch miest, aby nezatažovali miestne komunikácie. Vranov však svoj priemyselný park vybudoval v budúcom centre mesta. Priestor na priemyselný park bolo a je dosť smerom na bývalý Pórobetón, kde je plánovaná aj nová rýchlostná komunikácia v smere na Košice a Prešov. Tam by bola jeho poloha oveľa výhodnejšia, lebo by nezatažoval cestné komunikácie a zároveň nezatažoval životné prostredie v husto obývanej časti mesta.

O využití priemyselného parku FeroVo sa veľmi intenzívne hovorilo najmä pred voľbami do VÚC a do samosprávy obcí. Kvetnaté reči kandidátov na primátora a na predsedu PSK o tom, že už-úž majú dohody s investormi, splasli hneď po voľbách. Jednoducho povedané, Vranovu sa po toľkých zlých skúsenostiach investori vyhýbajú. Vedenie mesta za šesť rokov výstavby priemyselného parku nebolo schopné doriešiť ani vlastnícke vzťahy pozemkov pod parkom a pod prístupovou cestou. Namiesto toho, aby sa v priemyselnom parku rozvíjal priemysel a aby mesto získalo od investorov dane a poplatky, dnes musí vynakladať vysoké sumy za kosenie priemyselného parku (*len za jedno pokosenie platí v prepočte 100 tisíc korún*), za nájom pozemkov a iné výdavky. Koľko miliónov korún zbral sprostredkovateľ z Banskej Bystrice zato, že nájde investorov do priemyselného parku, vie iba vedenie mesta. Ani za to nie je nikto zodpovedný...

O týchto a mnohých ďalších kolapsoch za zle hovorí, lebo nerobia dobrý obraz vedeniu mesta. Pre niekoho je lepšie kráčať po vyšliapaných chodníkoch a poriaďať hostiny. Takto sa ľudom zaplepa oči, uši aj ústa. Na ako dlho?